

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

— PLAU LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Pentru streinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Armele ungureşti.

— Falşuri şi contrabande. —

Vecinii de peste Tisa n-au astâmpăr. Dorul de a se întinde din nou în vechile hotare ale fostei Ungarii, îi îndeamnă şi-i mână la acte, cari, — contrar speranţelor puse în ele, — sunt menite a desvălui şi a compromite tot mai mult politica de falşă duplicitate a Budapestei.

Recenta descoperire a înarmărilor Ungariei ca şi confiscarea mitralierelor dela St. Gotthard sunt dovezi nerăsturnabile, că diplomaţii în piele de oaie ai Budapestei, cari propovduesc în streinătate politica pacifistă a Ungariei şi dorul ei de amicale raporturi cu vecinii, — poartă în tureacul cismeii legendarul cuşit al „bicicaişilor“.

Ungaria „pacifistă“ a diplomaţilor Budapestei nu s-a mulţumit să cultive germeii urei şi ai revanşei numai în hotarele ei. Agenţii Budapestei au trecut în ţările vecine, căutând să întindă şi acolo cât mai mult propaganda idealului „Ungurilor cari se deşteaptă“.

Aceeaşi Ungarie nu s-a sfîit ca prin falşificarea — cu concursul autorităţilor ei — a francilor francezi să-şi ridice pedestaul de pe care avea să strige: *ift az idő!* (a sosit momentul). Incurajată apoi de glasul răguşit al lordului Rothermere, a început să se bocească în faţa lumii întregi de „nedreptatea“ ce i s-a făcut prin tratatul de Trianon. Şi 'n vreme ce bocetele ei treceau oceanul spre Noul Continent cerşind milă şi ajutor, — de pe cetatea Budei se arăta spada însângeraată incurajând pentru „momentul care va veni“.

Cei-ce cerşiau în streinătate în numele păcii şi al buneii înţelegeri, pregăteau, pe ascuns,

acasă războiul care să arunce în flacări întreaga lume căreia îi cerşiau milă.

Recenta contrabandă de mitraliere descoperite pe deplin intenţiile şi mijloacele diplomaţiei ungureşti de a muta la Budapesta depozitul explozibilului care din Balcani ameninţa pacea Europei.

Setea războiului ungureşti a confundat cupa prin care Marile Puteri ofereau Ungariei marinimia ridicării controlului militar, cu o sticlă de alcool. Şi 'n beţia lor vecinii de peste Tisa, uitându-şi condiţiile, în cari li s-a făcut acest dar, şi-au făcut de cap.

Neatcălă de nime şi inconjurată numai de vecini, cari nu aveau nici un motiv de a-şi strica bunele relaţii cu ea, Ungaria a început înarmarea pe ascuns.

Cum?
O spune povestea francilor francezi şi a mitralierelor italiene: prin minciună, falşuri şi contrabande.

Pentru ce?
Răspunsul îl dă faptul că Ungaria se află în mijlocul unor vecini, cari n-au aşteptat şi nu aşteaptă dela Ungaria decât raporturi de prietenie şi bună înţelegere.

Nimic nu mai poate desminţi că planurile înarmării ungureşti nu sînt de natură defensivă ci ofensivă.

Rămâne deci ca Societatea Naţiunilor, căreia după suprimarea controlului militar în Ungaria, i-a rămas sarcina să vegheze însăşi în această direcţie, — să ia măsurile dictate de împrejurări, pentru a opri furtuna pe care Budapesta vrea să o deslănşue asupra Continentului.

eli se fac pentru lucruri inutile, pentru diurne, comisiuni şi alte ghehiruri în folosul partizanilor politici, pe când anumite trebuinţe absolut necesare nu sînt satisfăcute. De asemenea au scos în evidenţă cum sistemul „prin noi înşine“, al d-lui V. Brătianu, ne-a produs încurcături valutare şi ne-a lipsit de ajutorul capitalului străin, care ne-ar fi înlesnit refacerea.

Liberalii nu recunosc toate acestea. În parlament şi în gazetele lor ei pretind că sub guvernele liberale s'a îndreptat starea economică-financiară a ţării, iar restul n'ar fi decât răutate şi calomniile din partea naţional-ţărăniştilor la adresa guvernului liberal.

A discuta cu liberalii aceste chestiuni, este lucru zadarnic.

Pentru ei, singur partidul lor e priceput şi patriot. Şi, din punctul lor de vedere au dreptate. Altfel, ce s-ar alege de toţi diurnişii şi de toţi paraziţii din consiliile de administraţie ale băncilor şi ale industriilor protejate?

De aceea ne vom mărgini a reproduce numai câte-va constatări, peste cari nu se putea trece şi păreri de ale unor liberali, cari totuşi îndrăznesc a spune lucrurile pe faţă.

La Camera, cu ocazia discuţiei bugetului, ministrul de justiţie a recunoscut că în Transilvania în multe localităţi lipsesc judecătorii şi procesele trebuie amânate câte un an şi câte doi. De asemenea s'a constatat că bugetul sănătăţii publice este cu desăvârşire nesuficient, iar la ministerul muncii nu s'au acordat sumele necesare pentru funcţionarea camerelor de muncă şi a căminurilor de ucenici. La lucrările publice s'a constatat lipsa drumurilor şi reaua întreţinere a celor existente — mai ales în Basarabia. Starea liniilor ferate este din cele mai alarmante; accidentele şi deraierea se şin lanţ. Refacerea este imposibilă fără un mare împrumut extern.

În liberaloidul „Universul“ de la 30 Dec. 1927, preşedintele Uniunii camerelor agrilole arată cât de mari sînt nevoile agriculturii. „Mai întâi este nevoie de credit cu dobândă mică, înlesniri de plată şi în condiţiuni grabnice. Sunt mari nevoile de inventariu, căci cheltuielile de exploatare s'au scumpit şi sîlesc pe agricultori să recurgă la credit, pe care nu-l găsesc decât în condiţiuni oneroase. Ar fi nevoie deocamdată de o sumă de patru miliarde pentru satisfacerea nevoilor agriculturii“.

Iar în ziarul liberal „Viitorul“ dela 29 Dec. 1927, d-l inginer Deleanu, senator liberal şi preşedintele Camerei de Comerţ din Galaţi, spune: „Pe când în alte ţări, graţie măsurilor luate, porturile progresează, oraşe ca Galaţi, Brăila şi Constanţa sînt în plină decădere. Comerţul lanzeşte, cheiurile sînt pustii, iar muncitorimea lipsită de lucru îşi duce cu greu traiul zilnic“.

Galaţi, Ianuarie 1928.

I. G. Munteanu.

În chestia reangajaţilor pensionari

În atenţiunea ministrului de războiu şi domenii.

Ministerul de războiu de acord cu Ministerul de domenii a hotărât să se acorde ca înlesnire reangajaţilor eşişi la pensie, 7 ha. teren cultură în Dobrogea sau Cadrilater, unde se găsesc terenuri disponibile. Cei cari vor refuza pământul, vor primi în schimb, odată pentru totdeauna suma de Lei 70.000. În scopul acesta ministrul de războiu a trimis o circulară tuturor garnizoanelor, cerând ca reangajaţii pens., ale căror acte se găsesc la Minister, să înainteze până la 1 l. c., o declaraţie, specificând dacă doresc pământ sau bani?

Din partea celor interesaţi s'a cerut ministrului, ca, întru cât e posibil, reangajaţii pensionari din Ardeal să fie împroprietăriţi în Bănat sau în altă parte pe frontiera de Vest.

Cererea e cât se poate de dreaptă şi rezolvarea ei în modul cerut nu urmăreşte numai nevoile reangajaţilor ci, prin situaţia dată, sînt servite chiar interesele statului, care în felul acesta ar dura un puternic zid de apărare contra suflului ce vine de peste hotar.

Ar fi bine deci ca forul chemat să judece din acest punct de vedere şi tot astfel să rezolve cererea reangajaţilor pensionari ardeleni.

O altă cerere dreaptă ce ne vine din partea interesată este urgita acestor lucrări de împroprietărire.

Hotărârea ministrului în chestie e de mult adusă. Până acum însă totul e numai promisiune din o parte şi speranţă în cealaltă parte. Speranţele însă, — pentru ca să nu se transforme în decepţii, — trebuiesc împlinite.

Criza de azi e mare, nevoile sînt multe. E deci momentul de a se urgita „înlesnirea“ promiasă de guvern reangajaţilor pensionari.

Rezolvarea cât mai repede a acestei probleme de mult trăgănată o aşteptăm cu nerăbdare atât reangajaţii cari vor înlesnirea în bani, cât şi cei cari, dorind să fie împroprietăriţi, ar vroi ca în primăvară să întfe cu plugul în brazdă.

Scrisori din Maramurăş.

Problema posesorilor

Averile comune indivize moşneneşti din Maramurăş au ajuns patrimoniul parazitilor aliaţi cu politicianismul fanariot. Defunctul ministru Constantinescu P., în tovărăşie cu firma Groedel, şi-au asigurat monopolul jafului posesorilor, cari în Maramurăş, fiind de 127.000 jug. cad., ar putea salva situaţia precară a Românilor.

Legile ciocoieşti: codul silvic şi legea vînatului devin pacoste pentru posesori, cari au devenit robii brigadirilor şi ai păzitorilor de vînat. Vînatul face multe pagube locuitorilor, fără ca aceştia să aibă puţinţa de a-şi cere despăgubire. Democraţia naţională a liberalilor a luat sub ocrotire urşii, cari timp de 2 ani nu pot fi vînaţi, devenind astfel o pacoste pe capul ciobanilor. Ar mai trebui cruşaţi şi lupii, acuma când nu se permite ca poporul să aibă arme şi când vînatul a devenit un sport privilegiat domnesc împreună cu pescuitul.

Codul silvic cu amenzi sale barbare contribuie la nimicirea ţăranilor, cari aduc uscături din pădure. În schimb conducătorii posesorilor cu paznicii lor şi cu ovreii în complicitate fură pe nemiluite: zece joagăre funcţionează pe valea Vişăului fără a avea pădure şi trăesc din lemnoasele furate.

Moşnenii sînt deposedaţi.

Firma Groedel patronată de

politicieni s'a pus să depoziteze moşnenii răziesi nobili prin segregări frauduloase. Astfel în Vişăul de sus evreii patronaţi de Groedel, — deşi nu sînt posesori şi n'au intrat în posesiunea faptică a averii posesorilor — speculând imensele gîşeli funduale după planul de împărţire aprobat de Casaţie în 2/XII a. t., ar lua 93 la sută din tot. După Vişău vine rândul Borşei, Săcelului etc., așa că 38 de posesori sînt sortite a intra în punga evreilor, cari vor măcina ultimul codru. Casaţia nu are secţie urbanială şi în lipsă de specialişti, nepuţinînd consuma fondul, s'a cramponat în formalism rigid — fără să poată soluţiona problema. Jidanii tind să fure pădurile prin segregări, ţăranii să se salveze de hoji prin lăzulturi — şi în felul acesta toate se prăpădesc

Abuzuri ministeriale.

Vechea procedură de segregare ungurească a suferit modificări chiar sub guvernul tiszaisit prin legea X. din 1913, care opreşte desmembrarea posesorilor până când nu se vor înfiinţa asociaţiunile de păşunat. Regimul românesc a desfiinţat-o complet, încât pe lângă unificarea cu furca avem şi nesiguranţa de drept. Procedura e suspendată din 1914 şi suspendarea menţinută în vederea unificării regimului posesorilor. Ministrul justiţiei a permis procedura de segregare

Bugetul Statului pe 1928

Bugetul general al statului pe 1928 se ridică la 38.500 milioane lei atât la veniturile cât şi la cheltuieli. În această cifră nu sînt cuprinse căile ferate şi P. T. T. După cursul actual ar fi aproximativ 1200 milioane franci aur. Faţă de anul trecut prezintă un spor de 3700 milioane lei. Comparativ cu ultimile bugete ale Vechiului Regat, actualul buget nu ar fi prea ridicat, dacă producţia ţării nu ar fi dat înapoi.

În cifre rotunde, la venituri impozitele indirecte figurează cu 15 miliarde şi monopolurile statului cu 7 miliarde şi jumătate — așa dar sarcini grele pentru clasele mai sărace —, după aceea impozitele directe cu 7 miliarde şi un sfert, tacele de timbru cu trei miliarde şi jumătate, şi în fine diferite venituri dela domenii şi comunicaţii, din comerţ şi industrie, etc.

La cheltuieli avem în rangul întâiu ministrul de finanţe cu 14 miliarde şi trei sferturi, în rangul al doilea ministrul de

războiu cu aproape 8 miliarde, în rangul al treilea instrucţia cu 4 miliarde şi trei sferturi, apoi celelalte ministere.

Expunerea de motive arată cum s'a procedat la întocmirea bugetului şi cum în anii din urmă au trebuit mereu mărite veniturile pentru lichidarea sarcinilor lăsate de războiu. Mai cuprinde consideraţiuni valutare şi cu privire la situaţia economică a ţării şi la tarifele vamale.

D-l ministru de finanţe consideră bugetul acesta ca un buget „de aşteptare“ şi de rectificare.

La Camera reprezentanţii partidului naţional-ţărănesc au arătat pe larg falimentul politicii financiare a d-lui Vintilă Brătianu: slăbirea producţiei generale, criza în toate ramurile de activitate, scumpirea traiului, calcirea populaţiei, suferinţele agriculturii, industriei şi comerţului, desorganizarea transporturilor, greutatea impozitelor şi a taxelor de tot felul. Ei au arătat de asemenea cum o mulţime de cheltu-

pentru 3 zile, pentru ca să aibă ministeriabilul domn Mircea Juvara câștig de cauză la Casație, — apoi s'a menținut din nou suspendarea ei.

In vederea îndreptării răului.

E vorba să se numească o comisie din juriști urbariali, din specialiști, cari să elaboreze un proiect de lege, care ar urma să fie votată urgent și aplicată, pentru a combate anarhia intrată în economia composesorilor.

Avem două feluri de composesori: urbarialiste și nobile. Nobilele nu cunosc segregările și nu pot fi cuprinse sub calapodul celor urbariale, alta fiind originea, esența și structura lor. La composesorile nobile nu mai dreptul de folosință poate fi proporțional și fixat și anume: ori în părți egale, dacă așa dispun donațiile (hrizoavele) ori după mulfimea moșiei particulare intravilane și extravilane a composesorilor proprietari faptici după proporționea folosinței seculare. Intravilanele nobile nu pot fi „chei”; mai ales când acelea sunt divizionare și cad sub rescumpărare după legea XXV din 1896 art. 8, care dispune, că după intravilanele astfel răscumpărate nu compete drept la pădurile și pășunile comune.

In Maramurăș intravilanele, nobile sunt năpădite de evrei încă înainte de a fi ei emancipați prin legea XIV din 1867 și ca atari sunt proprietăți divizionare: embaticare, taxaliste, ipotecă și jălerești. Colonii și veneticii nu pot fi composesori iobagii au devenit urbarialisti; — calitatea de composesor nobil este familiară și personală și nu poate fi vândută și se exprimă prin folosința faptică a moșiei comune și locuință în comună etc.

Segregările au fost până acum persecutări. Sperăm că vom putea înregistra o soluționare definitivă și dreaptă.

Coresp.

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar

Prezervarea copiilor contra tuberculozei

Metode aplicate actualmente în Apus.

de Dr. Valeriu Stinghe.

Paris, 5 Ian. 1928.

I.

Am arătat într'un articol anterior rolul considerabil pe care-l joacă contaminarea copiilor cu bacilii tuberculozei în menținerea nivelului, mai urcat în unele țări, mai scoborât în altele, al mortalității prin tuberculoză și am subliniat chiar, că în centrele civilizate prima infecție tuberculoasă are loc în copilărie și cu deosebire în prima copilărie.

Odată acest adevăr stabilit în știința medicală, era deci foarte logic ca pentru a prezerva pe copiii de tuberculoză să-i fi susținut condițiilor de contaminare, adică să-i scoatem din mediul infectant.

Profesorul Grancher, inspirându-se de principiile lui Pasteur aplicate în tratamentul boalelor viermilor de mătase, principii rezumate în „separarea celor sănătoși de cei bolnavi, a conceput separarea copiilor de căminul familiar, unde se contaminau. Aceste concepții le-a tradus în fapt prin înființarea în anul 1903 a opereii ce-i poartă numele: „Oeuvre Grancher” al cărei scop este de a lua pe copiii dela vârsta de 3—13 ani, născuți din părinți tuberculoși și a-i plasa la sale, la țărani sănătoși, anume aleși de către medicii de circumscripții respectivi, cari deci cunosc pe țărani.

In anii din urmă, grație verificării concepțiilor asupra tuberculozei, plasarea copiilor la țară nu s-a limitat numai la cei dela vârsta de 3 ani în sus, ci s'a estins până la cei în vârstă de câteva zile. Pe timpul profesorului Grancher, decedat în anul 1907, se credea că tuberculoza în primii 3 ani ar fi foarte rară la copii, ceea ce față de descoperirile din urmă constituie o eroare.

Bazându-se pe aceste idei noi, protagoniștii luptei anti-tuberculoase moderne, au înființat așa numitele în Statele Unite „Centres d'Elevage”, sau

„Placement familial surveillé”, sau „Placement familial des Tout-Petits”, cum se numesc în Franța.

Datorită acestei opere profilaxia antituberculoasă cuprinde două categorii; profilaxia prenatală și profilaxia postnatală.

Profilaxia prenatală își asigură recrutarea grație legăturilor ce există între serviciile de tuberculoză și serviciile de maternitate: Femeile tuberculoase însărcinate sunt depistate și apoi plasate într'un serviciu de maternitate, unde sunt urmărite de către medici până la termen, când vor naște în condiții materiale cari permit izolarea absolută, adică imediată a copilului.

Profilaxia postnatală se adresează copiilor a căror existență ajunge la cunoștința medicului după o perioadă de contagiune variabilă lângă părinții săi tuberculoși.

Problema ce se pune în acest caz e de a ști dacă acești din urmă copii au fost sau nu contaminați și dacă sunt sau nu purtători de leziuni destinate a evolua, știind că justifiabili de a fi plasați nu sunt decât cei indemnii sau foarte ușor atinși de tuberculoză.

Pentru rezolvarea acestei probleme s'au înființat aici la Paris așa numitele „Crèches” (aziluri de copii), unde acești copii sunt izolați și puși în observație cât-va timp. Mijloace apropiate ca: alimentația riguroasă și așa numita „cutireacție”, asupra căreia nu e locul să insist, ne permite să urmărim observația în cele mai favorabile condiții.

Odată copiii selecționați, sunt trimiși în centrele menționate și plasați în familii de țărani sănătoși.

Am vizitat un asemenea centru din departamentul Chero-et-Loir, la vre-o 180 km. de Paris, așa că m'am convins de *visu* de modul lui de funcționare. Tot la 15 zile copii plasați sunt duși de către doici la consul-

tație, la medicul care e atașat centrului; el supraveghează dezvoltarea, sănătatea lor și le regulează alimentația. Biberoanele sunt pregătite zilnic de către „infirmière-visiteuse” atașate centrului și distribuite așa numitelor „nouricières”, cari se ocupă de hrănirea copiilor. Tot infirmiera, prin vizitele ei repetate la domiciliul copiilor, verifică felul cum sunt observate prescripțiile igienice. Fiecare centru e provăzut cu câte o infirmerie, care servește pentru a adăposti în mod temporar pe copii a căror alimentație cere să fie controlată mai deaproape, sau cari prezintă oarecari turburări patologice.

Cum vedem, ceea ce definește acest tip de plasare este, că el e familiar, că adică acești copii iau loc într'o familie și putem zice că de acum ei fac parte din această familie.

Evenimente din streinătate.

Legiferarea în Cehoslovacia

In a doua jumătate a lunii Ianuarie, Parlamentul cehoslovac se întrunește din nou pentru a-și continua lucrările sale legislative.

Cele mai importante probleme sociale ce vor fi de rezolvit anul acesta, sunt: reforma asigurărilor sociale, reforma legii pensiilor, protejguitarea chirișilor, sprijinirea mișcării construcțiilor, și asanarea caselor de boală și pensie pentru minieri. Lucrările coalitiei guvernamentale vor fi ușurate prin faptul că unele din aceste probleme vor fi rezolvate definitiv, iar altele în mod provizoriu.

Unele dintre proiectele guvernamentale și în special legea asigurărilor sociale pentru muncitori, se vor întâlni cu o opoziție violentă din partea partidelor socialiste. Deoarece majoritatea guvernamentală nu doarește ca în anul jubilar să se ajungă la ciocniri cu opoziția și în special cu partidele cari în tot timpul activității lor au avut interes pentru prăbușirea statului, se crede că în chestiunea asigurărilor sociale se va ajunge la un compromis pentru

a se înlătura astfel formele violente de luptă ale opoziției.

Contrabanda maghiară de armament

Contrabanda de mitraliere dela granița Ungariei preocupă tot mai mult opinia publică. Găsim acum în presa maghiară și streină unele amănunte interesante.

Prin stațiunea St. Gothard au fost transportate piese pentru 1200 mitraliere fabricate din cel mai dur oțel, e vorba de mașini moderne cu 600 cartușe pe minută. Cunoscuta declarație a guvernului maghiar că mitralierele au fost transportate spre Polonia, a fost de două ori desmințită de guvernul polonez: odată prin desmințirea oficială pentru străinătate și a doua oară prin răspunsul ministrului de externe polonez dat ministrului Duca.

Din partea maghiară se afirmă că întregul transport, care a fost trecut în grabă de oficiile maghiare pe linii secundare și reținut cu tot protestul oficiilor austriace, se află juridic în mâinile austriace, deoarece oficiile vamale austriace sunt în posesiunea fractelor de transport.

Industria automobilelor în Cehoslovacia.

In anul trecut fabricile de automobile cehoslovace au lucrat tot timpul cu trei schimburi și au marit simțitor producția. „Ceskomoravska Kolben” a fabricat 10.000 automobile, marca „Praga” (în loc de 5000 în anul 1926), ca autobuse, camioane, etc. Uzinele Skoda-Laurent-Clement au fabricat în 1927 cca 7000 mașini. La târgul de mostre din primăvară uzinele Skoda vor expune un nou model de automobil pentru persoane. Uzinele „Tatra” au fabricat 2500 mașini, Walter 500, Wichterle și Kovarik 100, iar Cechoslovavska Zbrojovka 1500. In total industria cehoslovacă a fabricat 20.000 automobile.

Ceți și răspândiți „Gazeta Transilvaniei” cel mai vechi ziar românesc

FO LETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”.

Prin Orșova și Ada-Kaleh

Intre porturile noastre dunărene cu deosebită importanță economică, merită să fie relevat și Orșova. E necesar să dăm o contribuție mai mult istorică și geografică asupra caracterului și monogafiei acestui orașel, așezat între Cerna și Dunăre sub lumina unui cer senin, în aureola căruia se reflectează pitorescul finut de o colorit impresionant și fermecător. Am avut prilejul să admir fenomenala regiune atât în timpul verii când pulsa viața cu intensitate a mii de veligiaturii, cât și în iarna blândă cu aspectul ei de o nevinovăție timidă și aparentă a albului pufos și moale de zăpadă, prea puțin profanată de picioarele pietonilor localnici. In ambele anotimpuri Orșova este aceeași, în elementele sale constitutive de construcție geologică și etnografică, cu osebirea trecutului său istoric ce a jucat un rol însemnat, la una din extremitățile țării noastre, în diverse epoci dela întemeierea statului Daco-Roman.

Sub zidurile Orșovei zac ruinele „Coloniei Zernensis” cetate ridicată de Traian pe una din redutele de apărare construite de Daci, împotriva invaziunilor

de sud. Pe timpul lui Antonius Pius, această cetate italică a primit numele de „Tierna”, de unde își trage numele slavizat și râul Cerna. Ca orice castru roman, acesta purta marca legiunei a XIII-a stabilind epoca lui Valerianus, conform cercetărilor arheologice făcute în urmă pe la 1857, când s-au aflat sarcofage, medalii, inscripții și obiecte de pe acele vremuri, îndrituind prezumțiunile istoricilor. Tierna se bucura de o independență politică pendinte de situația și menirea sa strategică fără a deveni tributara proconsulilor provinciali, după cum erau organizate jurisdicțiunile administrative din imperiul roman de răsărit, ceea ce denotă importanța cu care era investită cetatea. Nu mai încapă îndoială că populația ce se afla acolo era de neam tracic și mai târziu s'a amestecat cu elementele romane aduse de Traian pentru cultivarea și asigurarea cuceririlor.

Date amănunțite cu privire la evoluția etnografică și politică produsă în decursul veacurilor nu avem și abia ungrui amintesc în istoria lor că pe la 1244 regele Bela al Ungariei ar fi renovat „Vrșova”, din cauza stricăciunilor suferite din partea

năvălitorilor Zoard, Kadosa și Bojda.

Regele Ludovic dimpreună cu Vlaicu-Vodă al Munteniei, înfrângând la 1366 pe Turci cu ocazia expediției spre Vidin, a numit Orșova cetate regească cu depline drepturi până ce urmașii năvălirilor turcești sub Baiazid. Sigismund o recucereste ca apoi să cadă din nou în mâinile lui Baliby, pașa Belgradului pe la 1522. Pe-aici sau perindat mai multe căpetenii, între cari Albert și Iancu de Huniade ducând lupte aprige pentru apărarea Orșovei și din cari în anele istoriei și-au câștigat renumele bine cunoscut.

Dar ce ne interesează pe noi mai mult constituie anul 1595 în care vedem pe Mihai Viteazul sub zidurile Orșovei, zdrobind pe tătari și evăcuând cu mari pierderi garnizoana turcească, ca să înscrie o pagină glorioasă pe răbojul trecutului nostru. Toțuși pe la 1624 cetatea e ocupată iarăși de Turci cari o distrug aproape în întregime. In asemenea stare o află Austriacii pe la 1687 cu prilejul încercărilor de a trece Sava și Dunărea după victoriile obținute la Buda, Viena și Mohaci.

Orșova era și o fortificație naturală puternică la sud, apărând Banatul și în consecință drumul ce ducea spre inima Ungariei la Buda și Viena. S'a încercat în diferite rânduri restaurarea întăriturilor spre a i-se da o mai mare putere de re-

zistență, dar nu a fost chip din cauza prea deselor ocupațiuni ce o năruiră cu totul. Abia între anii 1737—1739, sub domnia lui Carol al VI-lea și pe la 1788 când generalul Popila așeză 400 oșteni, Orșovei i se putu garanta o siguranță oarecare, dându-i-se astfel posibilitatea de a-și reface viața sa economică, culturală și edilitară.

Rezumatul acesta ne arată istoricul zbuciumat al Orșovei în stare de înflorire economică azi, după nouă ani de stăpânire românească revenit de drept la sânul patriei-mame de origine latină.

Încă pe la 1760 se înființează prima parohie ortodoxă română cu o biserică și școală și aici își are sediul regimentul confinar No. 13 româno-bănănean, evidențiind astfel rolul politic și cultural ce au jucat Românii în decursul vremilor. Ca o arteră de viață și bunăstare, Dunărea a constituit leagănul de propășire economică în care a aflat mijlocul cel mai real de valorizare și desfăcere a produselor indigene, legându-i direct cu Marea și occidentul. De aceea Ungurii au construit un debarcader înzestrat cu cele mai moderne instalațiuni și o mulfime de oficii corespunzătoare intereselor lor economice. La 1829 se face șoseaua Caransebeș-Orșova și la 1878 trece primul tren, subliniind importanța ce se da acestui finut. Azi are peste 6000 de locui-

tori între cari majoritatea sunt Români și Nemți, apoi Unguri, Sârbi și Turci, cari se bucurau de o largă autonomie religioasă și culturală, afară de românii autohtoni-primejdioși tentațiunilor da maghiarizare a elementelor eterogene din Impărăția Coroanei Sf. Ștefan. Prin noua configurație administrativă Orșova este proclamată comună Urbană, având reședință de plasă, judecătorie de ocol mixtă și o garnizoană militară compusă dintr'un batalion, apoi sediul mai multor comisuni interdaubiene și agenții de transporturi.

Din punct de vedere cultural, se înregistrează școlile înființate din sudoarea și hărnicia românilor, începând cu anul 1874, când a luat ființă primul gimnaziu de băieți, apoi o școală sec. de fete, o șc. sup. de comerț, afară de cele două primare de stat.

Industria suferă din pricina dezideratelor financiare și a puținelor mijloace comerciale, cu toate că este privilegiată de o situație geografică prin excelență. Afară de câteva fabrici aflătoare în mâna streinilor singura rafineria de petrol care ar însemna adevărata industrie națională aici, mai lăncezește sub o activitate puțin potențată. Cega de Orșova și icrele negrii însă întrec orice concurență străină fiind foarte căutate, înjghebând una dintre îndeletnicirile capitale și cu folos ale locuitorilor.

Cronica muzicală.

Concertul George Nicolescu—Florica Filimon.

Doi soli, — din cei mai străluciți, — ai artei românești, au venit la Brașov și ne au încălzit câte-va clipe, acum în toată iernii, la văpaia sacră a melodurilor, ce se revărsau din gurile lor în unde calde și nevăzute, electrizând auditorul. Unul, **di Nicolescu Basu**, contractând un angajament la celebra „Scala” din Milano, vine de prima dată la Brașov, — după spusele proprii — și triumfă cu arta minunată a cântecului său în modul cel mai strălucit. O voce de bas puternic, amplă și tedeo dată sonoră și mlădioasă cu răsunete de orgă și de clopot, pe care o stăpânește cu o perfectă tehnică, o caldă și minuoasă interpretare, ajutată de un temperament viguros, concentrat și reținut, o dicțiune clară și eleganță în atitudine, i au asigurată desăvârșitul triumf, înununat, în plus, și de dovada unei vaste culturi, produsă prin executarea, pe lângă limba română, și în limba italiană, germană și franceză, a unora din compoziții.

Al doilea sol — dna **Florica Filimon**, prima soprană legeră dela opera din București, — filomelă și ciocărlie într-o singură personalitate, are în vrăjitoi voce și interpretare ceva din farmecul copilăriei, din claritatea și cesticitatea glasului de copil, din sufletul nevinovat, din temperamentul și veselie copilului. Te seduce, te îmbunează și te face să uii realitatea.

Programul a fost bine ales, bogat și variat. Arie și cântece de Gordan, F. Gier, Massenet, Rossini, Boito, Grieg, Verdi, Weber etc., fapt ce a contribuit să adune multă lume — între cari și minoritarii, în sala Aстреi.

La pian dl prof. de muzică **Bickerich**, a executat acompaniamentul cu înaltă și cunoscută pricepere. **Dr. L.**

Bibliografie

A apărut în editura „Curierul Judiciar” S. A. București volumul „**Alta Lume**”, însemnări dintr-o călătorie în America de V. V. Stanciu, cu o prefață de Radu A. Rosetti. Prețul lei 40.

Poziția orașului fiind de natură climaterică, e lesne de înțeles afluența considerabilă a vizitatorilor ce vin dinspre liniile București și Timișoara. Afară de Băile Herculane, Porțile de fer, Clisura, Cazanele, se pot admira cu prisosință dealurile împrejmuitoare de un pitoresc neasemuit, plutind pe malurile bătrânului fluviu ca niște promontori ai granițelor noastre firești. Și azi, mai stă mărturie multă muntele Alion, unde au săngerat flăcări noastre în 1916 cu ocazia războiului de întregire al neamului — străjuind ca sentinela neadormită la aceste hotare dinspre sud.

O perlă a frumuseților noastre naturale care întrunește elemente de înalte sinosități poetice și picturale, este insula Ada-Kaleh așezată în dreptul Vârciorovei. Cu o înțindere de 1 1/2 km. e locuită de circa 600 persoane în majoritate adepți ai Coranului inderletnicindu-se cu pescuitul, vâslitul, slujind ca călăuze vizitatorilor, dar cari materialmente sunt într-o stare de mizerie jignitoare, din pricina drepturilor excepționale ce avară la monopolul statului, azi ridicare. In insulă funcționează o fabrică de tutun, o școală inf. de arte și meserii și o școală de țesătorie pentru fete — unde am putut constata o excelentă organizare de stil, datorită profesorilor aduși din Vechiul Regat din partea statului. D-l Ali Kadri, primarul in-

Teatru maghiar

Dragostea la tocmeală, piesă americană în 7 tablouri, este o viguroasă dramă socială, cu frumoase calități tehnice, de o contestabilă valoare literară. Programul spune că autorul ei este Sidney Garrick, iar traducătorul în limba maghiară scriitorul Vajda Ernő. Cei inițiați însă spun, că autorul piesii nu este altul decât însuși „traducătorul”. Ori cum ar fi, această piesă merită toată atenția. In ea ni se desvăluie un colț din viața americană cu moravurile și tipurile ei specifice, cu lăcomia după bani, cu escrocii ei, dintre cari unul, falșul viconte Gaston, joacă unul din cele mai odioase roluri, din câte se pot închipui în lumea morală; seduce pentru bani o femeie cinstită, prin cele mai rafinate mijloace, și când aceasta se îndrăgostește nebuște de dânsul, el numărându-și banii, o sfidează și batjocorește în termenii cei mai cruzi, avertizează însă pe toate fetele și femeile credule, susceptibile vorbelor „frumoase” de seducțiune. El cade victimă, victimei sale Lavinia, împușcat de aceasta, pe care curtea cu juri o achită. Remarcăm ireproșabilele interpretări ale grelelor roluri de către dl Tr. Tăray și dna Lili Poor, precum și prestațiunea bună a dlui Mihályffy etc. **L.**

Primăria Municipiului Brașov.

No. 30091/1927.

Publicațiune

cu privire la repausul dominical al măcelarilor și cărnățarilor.

Se aduce la cunoștința generală, că în urma unei hotărâri luate de adunarea generală a secției măcelarilor și cărnățarilor și aprobată de Inspectoratul Central Circ. 17 din Brașov cu No. 3114 din 29 Dec. 1927, — toate măcelăriile și cărnățăriile se vor ținea închise toate zilele de Duminecă și săbătorile legale în lunile de iarnă dela 15 Octomvrie până la 15 Aprilie. Brașov, la 3 Ianuarie 1928.

Primar: **Dr. Moga.** Secretar general: **Socaciu.**

sulei ce se ține de județul Mehedintzi, pe lângă calități gospodărești și dovadă de leale sentimente față de statul român și luptă pentru restaurarea drepturilor conșanțarilor săi, cari nu revendică decât o viață mai omenească. Posedă o Moschee unde se poate vedea covorul sfânt dimpreună cu cortegiul întreg de manifestări oculte și religioase specifice mahomedanismului. Incolo nu-i nimic de relevat în Ada-Kaleh.

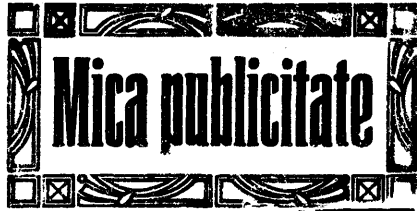
In trăsături generale am căutat să edau cetitorilor câteva note esențiale, obținute de pe urma constatrilor personale și a istoricului acestei regiuni descris de diferiți autori în măsură să scoată la lumină din raturile mușgăite ale arhivelor, importanța, rolul și bogăția unui colț de țară dintre multele tezaure naturale ce posedăm.

Ion H. Brenciu.

AVIZ.

Abonații noștri, cari au rămas în restanță cu plata abonamentului, sunt rugați a ne achita de urgență restanța pentru a nu li se întrerupe trimiterea ziarului.

Administrația.

De vânzare un timbal, lucrat în sculturnă, ocazie rară. A se adresa la ziar. 26 2—2

Armăsar de reproducție de 4 ani de culoarea ro b, belgian, lizențat este de vânzare la Iohann Kraus, Codlea No. 544 30 1—2

De vânzare un credinț frumos cu tablă de marmură pentru sufragerie Str. Infundată 4. 27 1—1

Furt In ziua de 1 August 1927 s'a furat la Sfi. Gheorghe, Jud. Treiscaune;

1 buc. Permis de Circulație, pe numele Oskar Scheeser, autorismul fo d, eliberată de Prefectura Poliției din Mai 1926 Brașov, cu numărul de motor 11991036 și cu numărul de circulație 531 Bv./926.

1 buc. Carnet de conducere, eliberată de Prefectura Poliției Brașov cu numărul 1844 pe numele Alexandru Szekács, născut 1904, luna Octombrie, ziua 14, in comuna Coșeni (Jud. Treiscaune).

1 buc. Buletin de Populație pe numele Alexandru Szekács eliberată de comuna Coșeni (Jud. Treiscaune) in anul 1922.

Cu toată stima:
Atelier pt. Auto și Mașini
G. Tittes & W Niksch
Strada Lungă No 56.

28 1—1

SE CAUTĂ

serie imediată angajare o
DOMNIȘOARA
serioasă, din familie bună, care să cunoască limbile română, ungară și germană pentru megaz'nul de coloniale și Bodegă

IOAN I. AVRIGEANU

BRĂȘOV, STR PRUNDULUI 7
vis à vis de Liceul „A Șoguna”

Fiecare primește 100 obiecte indispensabile

dacă comandă următoarele:

- a. Un ceas de buzunar de nickel cu lanț, cu un briciu sau deșteptător perfect cu lei 268.
- b. Un ceas fin de buzunar cu un rubin sau un foarte frumos ceas de mână pentru dame lei 320.
- c. O bucată chiffon, pânză pentru 2 cearceafuri și 2 perine, laolaltă lei 1985.
- d. Un patefon fin de voiaj (aparat-geantă) sau un gramofon cu tub și 2 plăci precum și 200 ace, laolaltă lei 1995

La fiecare grup de obiecte comandate trimitem pe lângă comanda de 9, al zecelea gratuit.

Necorespunzând — banii retour.

Se caută agenți
„AKA” Brașov, Strada Ațel 7.

(Aici se tale)

Comand la Firma AKA, Brașov următoarele

Bani anticipativ. Rog a se trimite cu rambursă.
(Ce nu corespunde, ștergeți).

Adresa precisă.

1112 4—6

Inscrierile în listele electorale

CETAȚENI! Cine n-a fost trecut în listele electorale afișate la primării, mai are dreptul conform art. 14 din Legea electorală să prezinte cereri de înscriere și contestații în tot cursul lunei Ianuarie la judecătoria de ocol. Asupra cererilor de înscriere judecătorul se pronunță imediat la prezentarea lor dispunând înscrierea în liste a alegătorului respectiv.

Blanchete pentru înscriere se găsesc la ziarul „Gazeta Transilvaniei” și se pun gratuit la dispoziția celor neînscrși

CETAȚENI! Folosiți-vă de ultimul termin de înscriere (luna Ianuarie) ca să puteți lua parte la apropiatele alegeri!

Primirea în școala militară industrială din Brașov

La 20 Ianuarie 1928 ora 8 dimineața va avea loc concursul pentru primirea în Școala Militară Industrială, Atelierul de reparație al G. V. M. Brașov. Concursul va dura 3 zile adică în zilele de 20, 21 și 22 Ianuarie 1928 și va avea loc în casarma „Regele Ferdinand” I. în localul Școlii Atelierul Reparație al G. V. M. dela orele 9—13.

1. Condițiunile de admitere.

a) Copii să aibă 14 ani impliniți sau 15. b) Să fie complet sănătoși. c) Să aibă minimum 4 clase primare absolvite. d) Orfanii de război, copiii văduvelor și ai invalizilor vor fi primiți fără concurs, ci numai pe baza actelor și a vizitei medicale. e) Copii părinților bogați nu vor fi admiși la concurs.

2. Actele ce trebuiesc depuse.

a) Extractul de naștere. b)

Certificatul de naționalitate. c) Certificatul de bună purtare. d) Certificatul de vaccină. e) Certificat de 4 clase primare. f) Consimțământul părinților și angajamentul. g) Act de pauperitate (sărăcie) eliberat de primăria comunei respective contra-semnat de notar și 2 martori. h) Actele de orfani de război, fii de văduve de război sau invalizi.

Școala primind 60 elevi în clasa I-a și neputând face față numeroaselor cereri, rog ca fiecare comună să trimită 2 din cei mai buni elevi care îndeplinesc condițiunile arătate mai sus.

Directorul Atelierului de Reparație al G. V. M.:

Maior G. Volnescu m. p.

Anuare.

Primum la redacție următoarele Anuare:

Anuarul al VIII-lea al Școlii medii (civile) de stat „Iosif Vulcan” din Arad pe anul școlar 1926/27, publicat de **Victor Barbescu** director. Anuarul conține amănunte instructive despre „Filmul Didactic, Arad” date de dl director Bobescu. Dn datele statistice relevăm următoarele: In anul școlar 1926/27 au fost înscriși 272 elevi, promovați 143 elevi, corigenți 85, repetenți 25, retrși 17, 1 decedat.

Anuarul VIII al gimnaziului de băieți din Satulung Săcele pe anul școlar 1926/27 publicat de **Ananie Boldor** director. Au fost înscriși 161 elevi, repășți 6. Au terminat anul școlar în total 156.

Complectarea unor dispozițiuni din Legea de unificare a contribuțiunilor directe.

Articolul 5 din legea pentru complectarea unor dispozițiuni din legea de unificare a contribuțiunilor directe, promulgată cu înaltul D. R. No. 3229/1927 și publicată în Monit. Oficial No. 253 din 15 Nov. 1927 dispune că:

In primele două trimestre ale anului financiar, până la așezarea impunerii de către prima instanță, titlul executoriu pentru toate contribuțiunile directe este impunerea anului precedent.

Se va face compensație sau restituire, potrivit art. 114 din legea pentru unificarea contribuțiunilor directe dacă impunerea pe anul în curs e mai mică și se va percepe diferența dacă este mai mare.

In consecință toți contribuabilii sunt rugați ași achita ratele exigibile pe cele două prime trimestre a anului în curs în baza impunerii anului precedent la data exigibilității; contrar vor fi urmăriți conform dispozițiunilor din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor Statului.

Administrator financiar:

Florea.

Șeful serviciului:
Dumitrescu.

22 1—1

„Scamatorul politic“

Sfârșitul caraghios al aventurii lupiste.

Minciuna, ipocrizia lupistă a ajuns în fine la inevitabilul sfârșit. Organizațiile lupiste din întreaga țară au început să-și părăsească cu scârbă șeful, care mână de ambiții și interese personale reușite ca între alții ca dânsul, să atragă după sine și unele elemente cari azi, desbrăcând pielea de oaie a lupului, l-au văzut și cunoscut în toată cruzimea lui.

Dr. N. Lupu, care atribuțiile de ministru al muncii le-a confundat cu opera de periere a fracurilor liberale, a rămas azi, așa după cum merita, singur și părăsit cu greață de către partizani.

Culoarea III Albastru din Capitală își infierează pe fostul șef „scamator politic“, părăsindu-l gruparea actualului ministru al muncii și caulă să se reîntoarcă la matca adevărată: la Național-Tărăniși.

La fel în întreaga țară: gruparea d-lui Lupu din Constanța, dă vot de blam fostului șef, acuzându-l că n-a urmărit decât interese personale, și-l părăsește indignată.

Același lucru la Piatra-Neamț, unde întreaga grupare din ju-

de, în frunte cu prezidentul ei, s-a înscris în Partidul Național-Tărănesc.

Și avalanșa pornită își continuă calea, strivind și nimicind cu totul bruma de „popularitate“ de care credea că se bucură parazitul guvernului liberal.

Trădarea, pe care d-l N. Lupu a comis-o față de partidul din care a dezertat se răzbună amarnic.

E natural și drept. Apucăturile scamatorului politic au fost prinse și toți cei înșelați, văd limpede în ce consta arta farsorului.

Astăzi d-l Lupu, părăsit de partizani și nesimpatizat de purtătorii fracurilor de a căror coadă s'a atârnat, caută în zadar să-și mai găsească echilibrul în portofoliul ministerial, care se clatină greu sub dânsul.

Și cea mai grea rușine îl așteaptă: plecarea, închiderea ușilor ministerului după dânsul, iar în față cioclii, cari așteaptă să conducă spre mormântul politic un om.

Amară dar dreaptă soartă! Și o merită, în primul rând aceea, cari înșiși și-au căutat-o.

Petreceri.

Petrecerea Reuniunii femeilor române din Brașovul-vechiu.

Reuniunea femeilor române din Brașovul-vechiu de sub preșidenția d-nei Elena D. Căpățînă, a aranjat în ziua de 26 Decembrie 1927 (a 2-a zi de Crăciun) în saloanele Redoutei o producțiune teatrală-muzicală urmată de dans.

Rezultatul acestei petreceri atât din punct de vedere moral cât și material a fost mai mult decât mulțumitor.

Pentru a atrage publicul brașovechian s'a cerut și concursul elevilor școlii primare din parohie, cari sub conducerea d-lor institutori R. Ardelean și Garoiu, au executat în cele mai bune condițiuni câteva colinde, cântece și dansuri naționale, precum și o mică piesă teatrală în care s'a distins în deosebi „Pașa“ micul Petrișor Bobancu. D-soara Iliada P. Munteanu a declamat mai multe poezii, stărnind ca de obicei aplauzele prelungite ale publicului.

Au urmat apoi 3 tablouri vii, de o rară frumusețe: „Nașterea lui Isus“, „Florăresele române“ și „Șezătoarea“, la cari au luat parte un grup de d-soare și tineri din Brașovul-Vechiu.

Foarte bine reușită a fost piesa teatrală „Hangița“ comedie în 3 acte, traducere din italianește de d-l N. Iorga; interpretată cu multă pricepere în rolurile principale de d-soara Gica Căpățînă și Silvestru Perșinar. Rolurile secundare și-au găsit interpreți buni în d-soarele Olimpia Aldea și Eugenia Florea și în d-nii Gh. Puiu, I. Negulici, I. Viădărean, V. Florea și Gh. Răcher.

Un public numeros și ales a onorat cu prezența sa această manifestare culturală, care nu face decât cinste Românilor din Brașovul-vechiu.

Din Codlea.

Ni se scrie:

Petrecerea de a doua zi de Crăciun a Reun. Fem. Rom. din Codlea a fost un moment de înaltă elevație sufletească și de înfrățire a sufletelor, prin faptul că ea a întrunit complăcerea tuturor factorilor prin buna dispoziție ce a răușit să toarne în suflere.

A produs o nouă dovadă despre ceea-ce poate să însemne

Savanți români la Praga.

Praga (Ceps). În ultimul timp Praga a fost vizitată de o serie de reprezentanți ai culturii române, cari au conferențiat sub auspiciile Institutului cultural român-cehoslovac.

Asifel, săptămâna trecută a vorbit profesorul Petronu din Cluj despre arta din Transilvania, iar acum se află aci profesorul universitar și directorul muzeului artistic din București Al. Tzigara-Samarcas.

Într-un interviu acordat corespondentului ziarului „Prager Presse“, după ce aduce laude abatelui Zavoral, președintele Institutului cultural român-cehoslovac și un mare filoromân, pentru dragostea ce o arată în toate ocaziunile pentru România, spune că a putut observa că arta populară română și cea cehoslovacă, în special cea din Rusia subcarpatină și Slovacia au o origină comună și chiar astăzi prezintă încă multe puncte de asemănare.

E probabil că Valahii din Moravia, stabiliți aci pe timpul apogeului statului Morav, au influențat arta populară și urmele acestor influențe se găsesc încă și astăzi. Acest fapt nu e de mirare, deoarece de ex. populația din Dacia care a fost complet romanizată, a păstrat, în ce privește arta, elemente tractice cari stau în legătură cu arta cehoslovacă.

Terminând, ja spus că în conferința ce o va ține, va arăta aceste puncte comune artei celor două popoare și speră că va aduce o mică contribuție a proprietii celor două națiuni.

Popularitatea Partidului Național-Tărănesc se evidențiază tot mai mult în întreaga țară. Pe lângă sutele de adeviziuni cari sosesc zilnic la organizațiile P. N. T., din partea celor înregimentate în diferite partide, dându-și acum seamă de greșelile făcute, se manifestă această popularitate și la toate actele recente electorale.

Astfel cu prilejul *alegerii de alaltăeri a Baroului din Piatra Neamț* a reușit lista avocaților P. N. T. în frunte cu d-l N. Ioanin.

La R.-Sărat au avut loc Marți alegerile comunale. Cu toate presiunile guvernului lista P. N. T., a întrunit 748 voturi față de cele 878 voturi câte și-a aranjat guvernul. În contra alegerii măsluite s'au făcut de altfel contestații.

Cooperatiste.

Situația cooperativelor muncitorești din Cehoslovacia.

Cooperatiivele cehoslovace sunt reunite în „Uniunea centrală a cooperativelor cehoslovace“ din Praga. Una din cele mai importante chestiuni, pe care mișcare cooperativă le întâlnește în ultimul timp este concentrarea în grupări, fapt care se observă mai ales la cooperatiivele mijlocii. Astfel grupările de cooperative din Praga, Pilsen, Brno, Prostějov, Moravska, Ostrava și Zilina în Slovacia arată un rulaj de sute de milioane. Numărul membrilor celor 1200 cooperative reunite în „Uniunea centrală“ poate fi evaluat pentru anul 1927 la 500.000. Rulajul

în acest an a fost de cca 1.220.000.000 coroane cehe și prezintă față de anul 1926 o creștere de 100 milioane coroane.

Din numărul total de cooperative cca 200 sunt cooperative de producție, cari cuprind 55 diferite ramuri industriale. Capitalul acestora e de cca 100 milioane coroane, dintre care propriul capital al membrilor atinge cifra de 30 milioane coroane cehe. Centrala financiară a cooperativelor grupate în uniune este Banca cooperatistă din Praga. Asigurarea centrală este în mâna societății de asigurare populară „Cehoslovakia“ cu sediul în Praga. În ce privește cultura specială a membrilor, s'a propus pentru anul curent înființarea unei școli superioare cooperatiste.

Văd. Maria dr. V. Branisce copilii mulțumesc tuturor aceluia, cari prin gri și în scris, prin flori și lacrimi au luat parte la nemărginit de trista despărțire de prea iubitul lor Dr. Valeriu Branisce.

Exprimăm profundele noastre mulțumite tuturor prietenilor și cunoscuților, cari ne-au trimis cuvinte de mângâiere din prilejul trecerii la cele eterne a neuitatului nostru Dr. Valeriu Branisce.

Familii: Branisce (Brașov), văd. Valeria Dr. C. Missits n. Branisce (Cluj), Dr. P. Nistor (Zărnești), Dr. N. Călman (Brașov).

Știri din străinătate.

Fabricația galoșilor în Rusia sovietică.

Proiectul relativ la fabricația galoșilor în fabricile sovietice prevede pentru anul 1927/28 o producție de 34.300.000 perechi galoși. În anul trecut producția a fost de 25.800.000 perechi. Creșterea producției se explică prin creșterea cererilor din străinătate relative la galoși rusești.

Monumentul lui Leonida la Thermopile.

În Statele Unite a murit de curând Demetrios Stathopoulos, grec originar din Sparta. El a emigrat încă de timpuriu în America și în scurtă vreme s'a îmbogățit. Deveni celășean american și luă un nume englez: James Stevens, totuși el nu și-a uitat patria și nici pe vitejii săi strămoși din Sparta.

Spre a cinsti amintirea eroilor apărători a strămoarei Thermopile, cari după cum se știe erau din Sparta, Stathopoulos a lăsat prin testament suma de 5000 dolari (800.000 lei) pentru ridicarea unui monument lui Leonidas la Thermopile. Cunoscuta luptă a spartanilor, sub conducerea lui Leonidas, la strămoara Thermopile, era indicată încă în antichitate printr'un leu de piatră, care fu însă distrus în secolele următoare.

În strămoara Thermopile, care pe timpul lui Leonida avea o lărgime de numai 5 m, s'a postat armata lui Leonida (7000 oameni dintre cari numai 300 erau spartani) în contra armatei persane mult mai numeroase și deoarece nu puteau părăsi poziția fără ordin, căzură până la unul. În prezent strămoara are o lărgime de 3 km., datorită violenței valurilor mării.

Un copil de 6 ani își ucide mama.

Într'un sat din vestul Boemiei, un copil de 6 ani găsi în sertarul mesei un revolver încărcat și începu să se joace cu el. Mama era în bucătărie. La un moment dat, tatăl băiatului intra în bucătărie și observând revolverul voi să-l ia. Dar băiatul se opuse, cartușul porni și lovi pe nenorocita mamă direct în inimă.

Prima femeie ofițer de poliție în Polonia.

Șeful poliției feminine din Varșovia, d-na Stanislawa Paleolegova, a obținut zilele acestea titlul de aspirant. După știrile ziarelor poloneze, numărul polițistelor din Varșovia va fi mărit și se vor înființa și în alte orașe din Polonia corpuri de poliție feminine.

Informații

Examenele particulare. Ministerul instrucțiunii a hotărât ca examenle particulare de curs secundar și comercial, cari urmau să înceapă în ziua de 25 Ianuarie, să fie amânate până la 6 Februarie.

Mizeria R. M. S. Regia Monopolului Statului își bate direct joc de punga celășeanului cu chibriturile puse în circulație de vre-o câteva săptămâni. Cel puțin în părțile noastre acest fabricat al R. M. S. este sub toată critica. Din o cutie de chibrituri, care conține cam 40 bucați, abia dacă 10 sunt bune și se pot folosi, — restul cheltuiială zadarnică pentru o marfă proastă și infectă cu care se bate joc de banul consumatorului. Și să nu se uite: prețul unei cutii de chibrituri este 2 lei, ceea-ce — după cantitatea care poate fi folosită — înseamnă cinci chibrituri de un Leu. Crede R. M. S. că e corect acest procedeu, care ne împinge spre vremea cremenii cu iască?!

Reuniunea de patinaj din Brașov aranjează în caz de timp favorabil Duminică în 15 Ianuarie dela ora 6—9 seara o serbare costumată de patinaj cu artificii splendide pe locul de patinaj de sub Tâmpa. Amănunte în numărul viitor.

O ceață, cum nu s'a mai pomenit de mult la Brașov, s'a lăsat eri dimineață asupra orașului. Pe la amiază s'a mai luminat puțin. Dimineața însă până la orele 10 ardeau luminile în școli, birouri și prăvălii, iar automobilele circulau cu felinarele aprinse. Pe la ora 4 d. a. nu se mai vedea nimic la doi pași, încât pietonii se loveau unii de alții. Pe la orele 5 1/2, seara ceața a dispărut ca prin minune, pentruca peste 1/2 de oră să revină din nou în toată amploarea ei.

Fruntași bolșevici deportați în Siberia. Agenția Rador află din Moscova, că poliția sovietică a deportat 30 fruntași ai opoziției în regiuni îndepărtate din Răsăritul Rusiei și Siberia. Ziarele sunt informate că între deportați s'ar afla și Trotzki, Rakovskii, Kameneff și Zinoviev.

Alfabetul latin în Turcia. Guvernul turc studiază actualmente chestiunea introducerii alfabetului latin în Turcia.

Pentru Orfelinatul Uniunii fem. rom. a dăruit d-na Parascchia Vlaicu născ. Bidu 200 lei în memoria decedatului său soț. Se exprimă generoasele doamne mulțumiri călduroase. În numele comitetului de direcție: Maria B. Baiulescu, preș.

MEDICALE Institut cosmetic. În St. Răcher 25, sub conducerea medicului specialist dr. Ritter, institutul de înfrumusețare este provăzut cu cele mai moderne aparate tehnice. Consultațiuni zilnic 2—5 ora de Duminica Maseje pentru păr, piele, uncturi, îndepărtarea coșurilor de pe obraz, creșterea etc.

Medicale. Dr. Costi Oancea dă consultații medicale zilnic 3—5 p. m. la locuință. Șirul Spitalului Nr. 11.

1—3

Anuarul Reuniunii Femeilor Române din Belș și Jur pe timpul dela 30 Maiu 1926—1 Mai 1927. Conține discursuri ocazionale și rapoarte despre activitatea acestei importante reuniuni. Se reproduc fotografiile martirilor naționali uciși de urguri în timpul revoluției: dr. Ioan Ciordaș și dr. Nicolae Bolcaș.